

Asia: VN/22263/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kilpailulain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Työ- ja elinkeinoministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kilpailulain muuttamiseksi. Ehdotuksessa muutettaisiin kilpailulain 4 a luvun säännöksiä sekä tehtäisiin muutoksia kahteen muuhun kilpailulain pykälään. Kilpailuneutraliteettia koskevin osin kilpailulakiin lisättäisiin uusi julkisyhteisöjä ja niiden määräysvallassa olevia yksiköitä koskeva velvoite tehdä ja dokumentoida kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvaa taloudellista toimintaansa koskeva itsearviointi sekä lisättäisiin muun muassa kuntalain lisäksi säännökset kilpailutilanteessa markkinoilla tapahtuvan taloudellisen toiminnan määritelmästä ja toiminnan markkinaehtoisuudesta. Kilpailu- ja kuluttajavirastolle säädettäisiin uusi priorisointiperuste. Kirjanpidon eriyttämistä koskevaa kilpailulain 30 d §:n säännöstä täydennettäisiin.

Tampereen kaupunki kiittää mahdollisuudesta lausua Työ- ja elinkeinoministeriön hallituksen esityksen luonnoksesta. Yleisesti Tampereen kaupunki katsoo, ettei sellaista lainsäädäntöä tulisi lisätä, joka aiheuttaisi kunnille lisää erilaisia hallinnollisia velvoitteita ja sitä kautta taloudellista taakkaa.

30 b §:n osalta ei ole esitysluonnoksen mukaisesti tarkoitus muuttaa vallitsevaa oikeustilaa kuntien osalta. Esityksessä pidetään hyvänä sitä, että kilpailuilla markkinoilla olevan sääntelyn pitäminen edelleen kuntia koskevassa erityislaissa, eli kuntalaissa. Säännös antaa lisäinformaatiota mainittuja kuntalain säännöksiä tulkitessa.

30 c §:ssä säädetään itsearviointivelvollisuudesta. Itsearviointien dokumentointia voidaan sinänsä pitää hyvänä ratkaisuna, mutta huomionarvoista on se, että lähtökohtaisesti toimet, joissa kilpailuneutraliteetti tulisi arvioitavaksi, vaativat jonkinlaista viranomaisen ratkaisua. Ensisijaisesti tällainen ratkaisu on päätös ja perustellun päätöksen valmistelun yhteydessä valmistuu jo nykyllä sääntöjen velvoittamana arvio toiminnasta ja sen luonteesta sekä tarvittaessa sen

suhteesta kilpailuneutraliteettiin. Tämän johdosta erillistä itsearvioinnin dokumentoinnin velvoitetta ei edelleenkään olisi välttämätöntä erikseen säätää. Itsearvioinnissa huomionarvoista on se, että lain velvoitteella kunnille ja niiden määräysvallassa oleville yhteisöille syntyy uusia, vuosittain laadittavia asiakirjoja, jotka luonnollisesti aiheuttavat itsessään lisätyötä ja sitä kautta kustannuksia. Itsearviointien laatiminen vaatii useamman eri tahon yhteistyötä, jotta itsearvioinneista saadaan säännöksen tavoitteen mukainen ja tosiasiallisesti oikea informaatio.

Itsearvioinnin laatimista ei tulisi ulottaa kuntien määräysvallassa oleviin markkinoilla toimiviin yhteisöihin. Nykyiset säännökset itsessään ovat riittäviä siihen, ettei julkisyhteisö kompensoi markkinoilla toimivia yhteisöjä siten, että se vaikuttaisi hinnoitteluun tai kilpailuun markkinoilla.

Huomionarvoista on myös se, että itsearviointit synnyttävät kunnissa ja niiden määräysvallassa oleviin yhteisöihin uuden asiakirjaryhmän, jonka julkisuusarvoa joudutaan arvioimaan viranomaisen toiminnan julkisuudesta annetun lain nojalla. Uusi asiakirjaryhmä osaltaan lisäänee jo ennestään lisääntyntä tietopyyntöjen määrää, joka sitoo kuntien väheneviä resursseja perustehtävistä erilaisten asiakirjapyyntöjen toteuttamiseen ja arviointiin. Edelleen 30 d §:ssä säädetty uusi tilikausikohtaisen tuloslaskelman lisätiedon tuottamisvaatimus aiheuttaa edellä mainittuja lisätoita ja kustannuksia.

30 e §:n säädetään soveltamisalan poikkeuksista. Edellä todetusti soveltamisalan poikkeuksiin olisi, kuntia koskevien säännösten tarkoitus huomioiden, hyvä lisätä poikkeus, jonka mukaan nyt esitetyt säännökset eivät koskisi puhtaasti markkinoilla toimivia kuntien määräysvaltaan kuuluvia yhteisöjä. Lisäksi 40.000 euron liikevaihtorajaa voisi olla asianmukaista nostaa edelleen, jottei vähäisistä ja yksittäisistä toimista kertyvä liikevaihto edellyttäisi kirjanpidon eriyttämistä ja ehdotettujen säännösten mukaista itsearviointia.

32 §:n mukaista asioiden kilpailu- ja kuluttajaviraston priorisointisäännös on kannatettava, jotta valvova viranomainen voi keskittää resurssit merkittäviin kilpailuneutraliteetti haasteisiin.

Muilta osin esitetyt säädöshuollolliset ehdotukset ovat kannatettavia.

Herrala Leeni
Tampereen kaupunki - Konsernijohtaja Juha Yli-Rajala (18.6.2026, päätös §
88)